

Puskasoitto, mitä se on?

Tuo käsite on kuin kansanmusiikki, joka tarkoittaa yhdelle yhtä ja toiselle toista. Tässä viime hetken tulkinta, ennen kuin direktiivi toisin määrää.

Minulle puskasoitto tuo mieleen kansanmusiikitapahtumista tutun tilanteen, jossa pelimannihenkiset musiikin harrastajat vetäytyvät vähän syrjemmälle muusta hulinasta ja alkavat soittaa keskenään. Näinhän käy, kun ihmiset tapaavat pitkää aikaa: he rupeavat juttelemaan. Puskasoittokin on tuollaista seurustelua, muistellaan tuttuja kappaleita ja kokeillaan uusia. Ei silti eristäydytä, paikalle sattunut sivullinen on tervetullut kuuntelemaan, ja joskus saadaan kehujakin: "Olipa parasta mitä olen täällä kuullut!"

Festivaaleilla yms. tapahtumissa näkee pelimanneja kuljeskelemassa soitin kainalossa etsimässä hiljaista nurkkausta ja musiikillista juttuseuraa. Puskasoittoja ei tarvitsekaan varsinaisesti järjestää, riittää kun tarjolla on rauhallisia paikkoja, soitot syntyvät kyllä itsestään. Mutta kun joka paikassa jo soi, ja kovaa! Kaustisen festivaaleilla puskan löytäminen alkaa olla jo mahdotonta, paitsi aamuhämärissä (legenda kertoo, että eräs tunnettu pelimanni oli kiivennyt aamuyöstä hyppyrinmäen torniin soittamaan maniskaa kaikessa rauhassa). Folklandialla voisi mennä omaan hyttiin soittamaan, mutta on se vähän ahdasta, ja kaverit eivät löydä sinne.

Pelimannitapahtumien aulasoitot ovat asia erikseen, ne ovat yhtyeiden omia estraditapahtumia.

Järjestetyt vapaamuotoiset soittotapahtumat ovat toivottavia ja hyvä juttu, tosin "pelimannijamit" olisi niille kuvaavampi sana kuin "puskasoitto". Mukana on jo vähän konsertin hajua, koska paikalle on tullut yleisöä, ja sen odotuksille pitäisi antaa vastinetta. Olen pannut merkille, että jamisoitot onnistuvat paremmin, kun soitto ei ole harkittua esiintymistä, vaan itseään tyrkyttämätön sivutapahtuma. Soitellaan esim. jossakin kuppilassa, jossa ihmisillä on muutakin puuhaa, tai jos on mahdollisuus tanssia. Kiinnostuneet kuuntelevat, eivätkä muutkaan pitkästy. Soittaminenkin on silloin luontevampaa. Kokenut vetäjä on avainasemassa, esim. Folklandialla Lahden Heikin isännöimät kahvilajamit ovat olleet onnistuneita. Heikillä on aina hihassaan mukavia tuttuja kappaleita, ja kiperiäkin löytyy. Joukossa on ollut myös muutama yhteislaulu, mutta jämäkkä vetäjä ei ole päästänyt tilannetta ryöstäytymään tielle, jolta ei ole paluuta...

Jaakko Heikkinen

Julkaistu Pelimanni-lehdessä 4/2005